

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.I.100/2017/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csere Katalin, a tanács elnöke
Dr. Csák Zsolt, előadó bíró
Dr. Vaskuti András, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. május 2.

Az ügy tárgya: kényszerítés büntette

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 16.B.22.835/2013/39.,
ítélet, tárgyalás,
2015. szeptember 30.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 26.Bf.12.755/2015/7., végzés,
nyilvános ülés,
2016. március 18.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: megváltoztatás

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.B.22.835/2013/39. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Törvényszék 26.Bf.12.755/2015/7. számú végzését II. rendű terhelthez vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. szeptember 30. napján kihirdetett 16.B.22.835/2013/39. számú ítéletével II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kényszerítés büntetében (1978. évi IV. törvény 174. §). Ezért őt megrovásban részesítette és kötelezte büntügyi költség viselésére.
- [2] A bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2016. március 18. napján jogerős 26.Bf.12.755/2015/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

- [3] A jogerős ügydöntő határozatok ellen a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 416. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással, és indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat változtassa meg: II. rendű terheltet a kényszerítés büntettének vádja alól mentse fel. A védő álláspontja szerint a II. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, mert az első ízben meghozott ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésének időpontjában a II. rendű terhelt terhére rótt és az ezt követően megállapított kényszerítés büntette már elévült. A bírói gyakorlatra hivatkozással utalt arra, hogy a bűncselekmény elkövetési ideje 2008. év szeptembere, míg az ügyészség 2013. május 27. napján módosította a vádat kényszerítés büntettére, mikorra az elévüléshez szükséges három év már eltelt.
- [4] Kifogásolta, hogy a vádirati tényállás nem tartalmazza a II. rendű terheltnek a kényszerítés büntettére vonatkozó cselekvőségét, vagyis a vádhatóság ezt a bűncselekményt nem tette vád tárgyává a II. rendű terhelttel szemben.
- [5] Mindemellett a bíróság a tényállást részben tévesen, részben hiányosan állapította meg, ebből helyes logikai következtetéssel a kényszerítés büntette nem állapítható meg. A bizonyítékokra, valamint a tényállást illetően utalt arra, hogy az „alapvetés” elnevezésű okiratot a II. rendű terhelt csupán megmutatta **T1. tanúnak**, aki külön kérésre sem adta azt vissza. Azt pedig nem sikerült tisztázni, hogy nevezett ezt az okiratot mire használta fel, kinek mutatta meg, illetve mit közölt **T2. tanúval** és az őt támogató ... tagokkal.
- [6] Azt követően, hogy megmutatta az első telefonbeszélgetés anonimizált leiratát és az „alapvetés” kezdetű iratot a II. rendű terhelt, semmilyen szerepe nem volt az ügyben; nem beszélt sem **T1. tanúval**, sem **T2. tanúval**, sem az őt támogató további személyekkel. Mindebből megállapítható, hogy a II. rendű terhelt magatartásával összefüggő tények és körülmények miatt T2.-nek nem állt szándékában visszalépni az elnökjelöltségtől. A terhére értékelt állítólagos kényszerítés hatására T2. tanú és az őt támogató személyek álláspontja változatlan maradt, és érdeksérelem sem következett be.
- [7] **T2. tanú** tehát nem a II. rendű terhelt kényszerítése és fenyegetése miatt változtatta meg korábbi elhatározását, a visszalépésének okai sem hozhatók összefüggésbe a II. rendű terhelt olyan magatartásával vagy cselekedetével, amely a kényszerítés bűncselekményének megállapításához elengedhetetlen lenne. A II. rendű terhelt sem szóban, sem írásban, sem közvetlenül, sem közvetítő útján nem fenyegette meg **T2. tanút**.
- [8] A bizonyítékokra hivatkozással fejtette ki az indítványozó mindazokat az okokat, melyekre figyelemmel - vélekedése szerint - **T2. tanú** az eljárás során a visszalépésének okait megjelölte.

- [9] A Legfőbb Ügyészség BF.140/2017/1-I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak minősítette.
- [10] Kifejtette, hogy az elévülés azért nem következett be, mert a 2008. szeptember 13. mint elkövetési idő és a 2013. május 27-én eszközölt vádmódosítás között 2010. december 3. napján sor került a vádirat benyújtására, melynek tényállása lényegét tekintve azonos az ügyész által módosított, majd a végindítványban fenntartott tényállással. A vád módosítása pedig nem minősül újabb vádemelésnek, hanem az eredetileg benyújtott vád tényeinek megismétlése mellett a minősítés megváltoztatását tartalmazta.
- [11] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásra figyelemmel a bűncselekmény hiányára vonatkozó védői érvelés sem helytálló, mert a II. rendű terhelt és az I. rendű terhelt a tudomásukra jutott 1. számú telefonbeszélgetés hangfelvételét arra használták fel, hogy azzal **T2. tanút** a pártelnök jelöltségtől visszalépésre kényszerítsék. Ebben a II. rendű terhelt aktív szerepet játszott, mivel a tőle T1. tanún keresztül **T2. tanúhoz** eljuttatott információkat nevezett „zsarolásként” élte meg. A hangfelvétel nyilvánosságra hozásának elmaradását ugyanis az ... tagságról és a képviselői mandátumról való lemondáshoz, ebből következően az elnökjelöltségtől való visszalépéshez kötötte. A fenyegetés olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése volt, amely alkalmas volt arra, hogy **T2. tanúban** komoly félelmet keltsen, amelynek az lett az eredménye, hogy a II. rendű terhelt által átadott „alapvetésben” leírtaknak és az I. rendű terhelt által megszabott feltételeknek megfelelően cselekedett, és az elnökjelöltségtől visszalépett.
- [12] A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

- [13] A Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva, a megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, mivel azt nem az ügyész nyújtotta be a terhelt terhére; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.
- [14] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [15] Az anyagi jogszabálysértések körében a felülvizsgálati indítvány elsősorban az elévülésre hivatkozott.
- [16] Az 1978. évi IV. törvény 32. § b) pontja alapján a büntethetőséget megszünteti az elévülés.
- [17] Az 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján a

büntethetőség elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de - ha a törvény másképp nem rendelkezik - legalább három év elteltével.

- [18] Az 1978. évi IV. törvény 174. § szerinti kényszerítés büntettének büntetési tétele három évig terjedő szabadságvesztés, ezért ezen időtartam irányadó az elévülésre is.
- [19] Az ugyanezen törvény 35. § (1) bekezdése alapján az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.
- [20] A Kúria egyetértett a Legfőbb Ügyészség álláspontjával abban, hogy az elévülés beállta kapcsán azt kellett elsősorban vizsgálni, hogy a felülvizsgálati indítványban megjelölt időpontokban, illetve időtartamokban az elévülést megszakító eljárási cselekmény történt-e; azaz az elkövetés időpontja és a vád módosítása között történt-e olyan büntetőeljárási cselekmény, amely a büntethetőséget megszüntető ok megállapítását kizárja.
- [21] A Kúria ilyenek tekintette az eredeti vád benyújtását.
- [22] Az iratokból megállapítható, hogy a II. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény elkövetési ideje 2008. szeptember 13. Mentelmi jogának felfüggesztésére 2009. június 24-én került sor.
- [23] A Központi Nyomozó Főügyészség Nyom. 489/2008. számú vádiratát 2010. december 27-én nyújtotta be a bíróságra. Az elsőfokú bíróság 2012. április 25-én hozott ítéletet, melyet a másodfokú bíróság a 2013. január 23. napján meghozott végzésével hatályon kívül helyezett.
- [24] A megismételt eljárások folyamán a Központi Nyomozó Főügyészség 2013. október 24. napján kelt vádmódosítását 2013. október 28. napján nyújtotta be a Pesti Központi Kerületi Bíróságra. Ezt követően az elsőfokú ítélet 2015. szeptember 30-án, a jogerős másodfokú végzés pedig 2016. március 18-án született.
- [25] Mindezek alapján tehát annak van elsődleges jelentősége, hogy a vádemelésre a vádmódosításban foglaltakkal azonos tények miatt került-e sor, melyre figyelemmel az elévülés megszakítását kell megállapítani.
- [26] A Kúria ezt a kérdést igenlően döntötte el.
- [27] A Legfelsőbb Bíróság és a Kúria gyakorlata töretlen abban, hogy a bűncselekmény elévülését csak azok az „ügy előbbre vitelét célzó, tehát érdemi” eljárási cselekmények szakítják félbe, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbb vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával (tárgyi feltétel); illetve, amelyek meghatározott személy - a későbbi terhelt - ellen a fentebb említett tények bekövetkezésében, előidézésében játszott szerepének tisztázására irányulnak (személyi feltétel) (BH 2007.363.; BH 2012.278.).
- [28] A Legfőbb Ügyészség átiratában okszerűen hivatkozott arra, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség eredeti vádirata, valamint a vád

módosítását tartalmazó beadványa a II. rendű terhelt cselekvőségét illetően lényegében teljesen azonos módon került megszerkesztésre, a vád módosítása alapvetően csak megismétli az eredeti vádirat II. pontjában foglaltakat; azaz mind a II. rendű terheltnek **T1. tanúval** történt megbeszélése, mind az „alapvetés” elnevezésű okirat átadása, mind pedig az ezt követő események vonatkozásában teljes mértékben megegyezik.

- [29] Külön is utalni kell arra, hogy a vádirat 17. oldalának 5. bekezdése tartalmazza, hogy (a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett) **I. rendű terhelt** és **II. rendű terhelt** az adatkezeléssel olyan okfolyamatot indított el, amelynek eredményeként **T2. tanú** jelentős érdeksérelmet szenvedett.
- [30] Összességében tehát megállapítható, hogy már az eredeti vádirat - a vádmódosításban foglaltakkal egyezően - tartalmazta azon tényállási elemeket, amelyek a kényszerítés megállapításának alapjául szolgáltak.
- [31] Mindezek alapján megállapítható, hogy a vádemelésre, a vád módosítására, valamint az eljáró bíróságok által lefolytatott bizonyítási eljárásra, a meghozott ítéletekre tekintettel folyamatosak voltak a II. rendű terhelt ellen ugyanazon bűncselekmény miatt foganatosított olyan büntetőeljárási cselekmények, amelyek az elévülést félbeszakították. Így a bűncselekmény elkövetése, valamint a vádmódosítás között eltelt időben az elévülés nem következhetett be.
- [32] Mindazok a cselekmény minősítését és az elkövetési magatartás lényegét nem érintő eltérések, amelyek a vád és a vád módosítása között észlelhetők voltak, maradéktalanul a tettazonosság keretein belül maradtak.
- [33] A Be. 310. § (1) bekezdése alapján, ha az ügyész - a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében - úgy látja, hogy a terhelt más bűncselekményben bűnös, mint amely miatt ellene vádat emelt, az ítélethozatali tanácsülésig a vádat megváltoztathatja.
- [34] A Központi Nyomozó Főügyészség ezen szabálynak megfelelően cselekedett, amikor is 2013. október 28-án a vád módosítását a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz benyújtotta.
- [35] Ezen irat a bírósági iratok között 8. sorszámmal fekszik el és az 1. bekezdés megfogalmazása nem hagy kétséget afelől, hogy a Be. 310. § (1) bekezdése alapján járt el az ügyész, mivel úgy fogalmaz, hogy a fenti törvényhelyre figyelemmel a vádat „módosítom”.
- [36] Ebből következően a vádemelés az elévülést megszakította, figyelemmel arra, hogy a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében került sor a vád módosítására.
- [37] A Legfőbb Ügyészség okszerűen hivatkozott a BH 2012.86. számú döntésben kifejtettekre: a bűncselekmény elévülési ideje a cselekmény törvényes minősítéséhez igazodik. Mindez abban az esetben irányadó, ha a vádirat a cselekményt nem ekként minősíti, illetve a törvényes minősítést az eljáró bíróság nem ismeri fel.
- [38] Jelen esetben a minősítés megváltoztatására olyan időpontban került sor, amikor, illetőleg ennek következtében az elévülés még nem

következhett be.

- [39] Nem osztotta a Kúria a felülvizsgálati indítvány azon megállapítását sem, hogy a vádirat nem tartalmazta azokat a tényeket, amelyek II. rendű terhelt terhére a kényszerítés bűncselekményét felróhatóvá tették.
- [40] A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy ezzel a kérdéssel az elsőfokú bíróság is foglalkozott és ítélete 39. oldalán az első bekezdés második részében pontosan fejtette ki, hogy a vád a kényszerítés megállapítására vonatkozó tényeket tartalmazza. Erre vonatkozó indokolásával a Kúria is teljes mértékben egyetértett.

IV.

- [41] Nem találta alaposnak a Kúria a bűncselekmény hiányára vonatkozó következtetést sem.
- [42] Ennek kapcsán a Kúria utalni kíván arra, hogy a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. A felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el.
- [43] Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére, eltérő következtetés levonására, további bizonyításra, illetve ez okból a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésére nincs törvényes lehetőség.
- [44] Ezért érdemben nem foglalkozhatott a felülvizsgálati indítvány 5. oldal második bekezdésében írtakkal miszerint a megállapított tényállás részben téves, részben hiányos [Be. 351. § (2) bekezdés a) és b) pont]. Ez a hivatkozás az eljáró bíróságok bizonyíték értékelő tevékenységét és azon keresztül a tényállást támadja, ami a rendkívüli jogorvoslatban meg nem engedett.
- [45] Az irányadó tényállás lényege szerint 2008 szeptemberében - miközben folyt a (...) elnökválasztási kampánya - I. rendű terhelthez, az ... akkori elnökéhez egy olyan CD lemez jutott el, amely az ... másik elnökjelöltjére, **T2. tanúra** és támogatóira, valamint az I. rendű terheltre vonatkozó két telefonbeszélgetést tartalmazott. Ezek az ... Zrt. ügyvezetőit érintő titkos információgyűjtés során kerültek rögzítésre. Az ... Zrt. egyik ügyvezetője és **T3.** közötti 1. számon rögzített telefonbeszélgetés, valamint az ... Zrt. másik ügyvezetője és T1. tanú között a 2. számú telefonbeszélgetés lényege szerint az **T2. tanúhoz** köthető személyek I. rendű terheltre vonatkozó, terhelő adatok beszerzésére adtak megbízást az ... Zrt. részére.
- [46] Miután hozzá került, I. rendű terhelt az 1. számú telefonbeszélgetést II. rendű terheltnak is lejátszotta, és abban állapodtak meg, hogy **I. rendű terhelt T3. tanúval, II. rendű terhelt pedig T1. tanúval** közli, hogy ez az 1. számú telefonbeszélgetés hanganyaga rendelkezésükre áll, és ennek alapján

T2. tanú vagy lemond az ... tagságáról, valamint parlamenti mandátumáról és nyilvánosan bocsánatot kér, vagy a párt vezető politikusa sajtótájékoztatón a hanganyagot nyilvánosságra hozza.

- [47] A megállapodás rögzítésre került egy „alapvetés” kezdetű okiratban. Ezen irat „alapfeltételként” tartalmazta, hogy **T2. tanú** lemond az ... tagságról, elhagyja a parlamentet, az ... elnökségét pedig az I. rendű terhelt határozza meg.
- [48] Ugyancsak az I. és II. rendű terhelt közötti megbeszélésnek megfelelően II. rendű terhelt 2008. szeptember 12-én találkozott **T1. tanúval** és vele közölte, hogy „van egy probléma”; valamint átadta **T1. tanúnak** az 1. számon rögzített telefonbeszélgetés teljes szó szerinti leiratát tartalmazó okiratot, amely formáját tekintve megegyezett az I. rendű terhelt által **T3. tanúnak** átadott leirattal, és amely alapján a beszélők közül az ...Zrt. egyik ügyvezetője név szerint azonosítható volt.
- [49] A II. rendű terhelt a megbeszélés során megjegyezte, hogy „van megoldás” és ezt követően elővette az „alapvetés” kezdetű iratot és letette T1. tanú elé. Nevezett ezt elolvasta és közölte a II. rendű terhelttel, hogy jogellenes magatartást nem tanúsítottak, az okiratban foglalt ultimátumra azonnal nemet mondott. Az okiratot azonban a II. rendű terheltnak, annak kérése ellenére sem adta vissza.
- [50] T1. tanú ezt követően telefonon személyes találkozót kezdeményezett **T2. tanúval** és nevezett elnökjelöltségét támogató további személyekkel. A találkozón T1. tanú beszámolt a II. rendű terhelttel történt találkozó részleteiről, illetve bemutatta nekik az 1. számú rögzített telefonbeszélgetés teljes szó szerinti leiratát, valamint az „alapvetés” kezdetű okiratot. A jelenlévők megállapodtak arról, hogy sajtótájékoztatón **T2. tanúnak** a nyilvánosság elé kell állni és ki kell mondania azt, hogy megzsarolták.
- [51] **T2. tanú** nem a II. rendű terhelt által megszabott feltételek szerint, hanem egy órával korábban, 2008. szeptember 12-én 12 és 12:30 perc között tartott sajtótájékoztatót, amelyen közölte, hogy „megzsarolták” azzal a nevetséges indokkal, hogy olyan terhelő adatokat hoznak nyilvánosságra, amivel belekeveredik a gyűrző titkosszolgálati botrányba, és ezzel akarták arra rávenni, hogy lépjen vissza az elnökjelöltségtől, lépjen ki a pártból és távozzon a parlamentből.
- [52] Ugyanezen a napon 13 órakor került sor I. rendű terhelt sajtótájékoztatójára, melyen a II. rendű terhelt is jelen volt.
- [53] Végül rögzíti a tényállás, hogy 2008. szeptember 13. napján **T2. tanú** az I. rendű terhelt által aznap reggel szabott és általa elfogadott, az ... párt országos választmányi ülésére vonatkozó feltételeket maradéktalanul teljesítette annak érdekében, hogy további hangfelvételek ne kerüljenek lejátszásra az országos választmányi ülésen, majd a lemondott országos választmányi tagokkal együtt a hátsó bejáraton távozott. Ennek következtében az I. rendű terhelt egyedüli jelöltként indulhatott a pártelnök-

választáson, jogilag nem méltányolható előnyhöz jutva, a hangfelvételek nyilvánosságra hozatalával történt fenyegetés következtében.

- [54] Az 1978. évi IV. törvény 174. §-a alapján a kényszerítés büntettét az követi el, aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön és ezzel jelentős érdekséreelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg.
- [55] A Kúria a cselekmény minősítése körében osztotta az első- és másodfokú bíróság jogi álláspontját, és azokat csupán az alábbiakkal egészíti ki. Az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg a II. rendű terhelt bűnösségét, és a cselekmény minősítése is törvényes.
- [56] Helyesen értékelték, hogy a kényszerítés elkövetési magatartása valaminek a megtételére, meg nem tételére vagy eltűrésére vonatkozó kényszerítés. Ez a magatartás az egyén cselekvési szabadságától való bármilyen jellegű megfosztását felöleli. A fenyegetés tekintetében a hátrány súlyosságának a megítélésénél az elkövetés konkrét körülményeinek van jelentősége és ilyennek kell tekinteni még az önmagában jogosnak tekinthető magatartás kilátásba helyezését is.
- [57] A fenyegetésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy a sértettben komoly félelmet keltsen. Míg a hátrány súlyossága tárgyi jellegű, a félelem felkeltésre való alkalmassága az alanyi jellegű körülmények vizsgálatát teszi szükségessé; vagyis azt kell a bíróságnak a minősítés kapcsán eldöntenie, hogy az elkövetési magatartás tanúsítása folytán az elkövetés konkrét viszonyai között, a megfenyegetett helyzetben az elhangzott kijelentés, a tanúsított fenyegető magatartás milyen kényszerítő hatás elérésére volt objektíve alkalmas. A fenyegetés tehát megállapítható akkor, ha az elkövetés konkrét viszonyai között a sértett komolynak ítélte meg a vele szemben kilátásba helyezett súlyos hátrány bekövetkezésének lehetőségét, s az elkövető akaratának megfelelő cselekvésre e hátrány elhárításának a célzata motiválta.
- [58] Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a kényszerítés eredmény-bűncselekmény, amelynek a befejezettségéhez az szükséges, hogy az elkövetési magatartás jelentős érdekséreelmet okozzon. Az érdeksérelem megítélése szempontjából az elkövetés konkrét viszonyai körében az érdeksérelem irányának, jellegének, fokának, súlyának és társadalmi jelentőségének van meghatározó szerepe.
- [59] A fenyegetés tehát akár jogszerű, akár jogszerűtlen hátrány kilátásba helyezésével megvalósulhat.
- [60] Ennek következménye - mint eredmény - érintheti akár a közérdeket, akár a sértett magánérdekét.
- [61] Mindezek alapján megállapítható, hogy a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint II. rendű terhelt az I. rendű terhelttel együttesen döntöttek a telefonbeszélgetés anyagának felhasználásáról, valamint arról, hogy milyen feltételekhez kötik a nyilvánosságra hozatal mellőzését. Egyértelmű, hogy szándékuk arra

irányult, hogy **T2. tanú** az elnökjelölti pozícióból visszalépjen, és további tisztségéről is lemondjon. Ez, mint következmény egyértelműen érintette **T2. tanú** egzisztenciális kapcsolatait, valamint politikai karrierjét és becsületét; vagyis a fenyegetés olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése volt, amely alkalmas volt arra, hogy a sértettben komoly félelmet keltsen.

- [62] A Legfőbb Ügyészség helytállóan mutatott rá arra, hogy az I. és II. rendű terhelt közös magatartása vezetett odáig, hogy **T2. tanú** a II. rendű terhelt által átadott „alapvetés”-ben leírtaknak, valamint az I. rendű terhelt által megszabott feltételeknek megfelelően cselekedve tegye meg lemondó, illetve visszalépő nyilatkozatát.
- [63] A felülvizsgálati indítvány szerint pusztán **II. rendű terhelt** magatartásával összefüggő tények és körülmények miatt **T2. tanúnak** nem állt szándékában visszalépni az elnökjelöltségtől. Mindezt azonban egyértelműen cáfolják az előzőekben felsorolt és a jogerős ügyszózat határozat tényállásában szereplő tények.
- [64] **II. rendű terhelt** a tényállásban leírt magatartásával tényállási elemet valósított meg és a maga részéről elindította az eredmény bekövetkezéséhez vezető okfolyamatot, amely - kétségtelenül - az I. rendű terhelt utóbb tanúsított magatartásával együttesen vezetett odáig, hogy **T2. tanú** az elnökjelöltségtől visszalépett.
- [65] Arra pedig megint csak helyesen mutatott rá a Legfőbb Ügyészség, hogy az a tény, hogy **T2. tanú** mikor tett eleget az I. és II. rendű terhelt által közösen megfogalmazott feltételeknek, a II. rendű terhelt bűnösségének szempontjából közömbös.
- [66] A Kúria arra is utalni kíván, hogy a társtetteségben való elkövetés megállapításához nem kell a tényállás teljes kimerítése.
- [67] Az 1978. évi IV. törvény 20. § (3) bekezdése alapján társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva közösen valósítják meg.
- [68] Ehhez képest a tényállás hiánytalanul tartalmazza az I. és a II. rendű terhelt közös megbeszélését és ennek írásba foglalását, amelyet a II. rendű terhelt a **T2. tanúhoz** közelálló személy részére továbbított.
- [69] Mindebből következően tehát a társtetteség szempontjából tényállási elemet valósított meg és a bűncselekmény egészéért felel a II. rendű terhelt még akkor is, ha magatartásával a bűncselekménynek csak egyik részét valósította meg.
- [70] A társtetteség két ismérve ugyanis tárgyi oldalon a bűncselekmény közös megvalósítása, alanyi oldalon pedig az a tudat, hogy az elkövetési tevékenységek egymást kiegészítik.
- [71] Az ennek megállapítására vonatkozó tények pedig az irányadó tényállásban rögzítésre kerültek.
- [72] Az irányadó bírói gyakorlat szerint akkor nem állapítható meg a társtetteség egymagában, ha valakinek csupán tudomása van egy más által elkövetett bűncselekményről, azonban annak véghezvitelében ténylegesen nem működik közre (BH 2001.560.).
- [73] Jelen esetben azonban nem erről van szó. **II. rendű terheltnek**

nemcsak hogy tudomása volt az I. rendű terhelttel közös célról - vagyis az elnökjelölt visszaléptetéséről -, hanem ennek érdekében cselekedett és adta át az „alapvetés” elnevezésű okiratot. A cél tehát - és mint ilyen, a bűncselekmény szempontjából az eredmény - **T2. tanú** lemondása volt. Ez által pedig a II. rendű terhelt maga is tényállási elemet megvalósítva járult ehhez hozzá.

- [74] Az irányadó tényállás pedig pontosan rögzíti, hogy az 1. számú rögzített telefonbeszélgetés mellett milyen további tények vezettek **T2. tanú** azon döntéséhez, hogy az elnökjelöltségtől visszalépjen. A terheltek abban állapodtak meg, hogy az I. rendű terhelt személyesen felkeresi **T3. tanút**, a II. rendű terhelt pedig elmegy a **T1. tanúval** megbeszélte találkozóra és mindketten tárgyaló partnereik tudomására hozzák, hogy rendelkezésükre áll az 1. számú rögzített telefonbeszélgetés hanganyaga. Egyben közlik, hogy **T2. tanú** vagy lemond az ...-tagságáról, parlamenti mandátumáról és nyilvánosan bocsánatot kér, vagy a párt vezető politikusa sajtótájékoztatón nyilvánosságra hozza a hanganyagot.
- [75] Mindebből következően tehát egyértelműen megállapítható a II. rendű terhelt tényállási elemet megvalósító elkövetési magatartása. A fenyegetéssel megvalósuló kényszerítés pedig abban nyilvánult meg, hogy mindkét terhelt az 1. számmal jelzett telefonbeszélgetés nyilvánosságra hozatalának mellőzését ahhoz a feltételhez kötötte, hogy **T2. tanú** lemond az elnökjelöltségről és tisztségeiről.
- [76] A másodfokú bíróság ítélete 12. oldalán a 2. bekezdésben helytállóan tartalmazza, hogy az I. és II. rendű terhelt által alkalmazott, az 1. számmal jelzett telefonbeszélgetés nyilvánosságra hozatalára vonatkozó fenyegetés, továbbá az I. rendű terheltnek a sajtótájékoztatón tett utalása, majd a további telefonbeszélgetések nyilvánosságra hozatala mellőzésére tett ígéret együttesen eredményezte **T2. tanú** visszalépését az elnökjelölti pozíciótól.
- [77] Ezzel az érveléssel a Kúria is teljes mértékben egyetért, ami kétséget kizáróan alátámasztja a II. rendű terhelt bűnösségét, illetve cáfolja a felülvizsgálati indítvány erre vonatkozó érveit.
- [78] A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy az indítvány 9. és 10. oldalán a visszalépési okok felsorolása lényegében a tényállás meg nem engedett támadásának minősül, mivel az irányadó tényállásban a visszalépést illetően nem ezek az okok vannak megjelölve.
- [79] Mindebből következően az indítványban hivatkozottak, ti. hogy nem a II. rendű terhelt magatartása miatt lépett vissza az elnökjelöltségtől **T2. tanú**, a bizonyítékok eltérő értékelése alapján a tényállás támadásának minősül, ami a törvényben kizárt.
- [80] A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy abban az esetben, ha a sértett az elnökjelöltségtől nem lépett volna vissza, a kényszerítés kísérletét kellett volna megállapítani, mert a bűncselekmény eredménye - a jelentős érdeksérelem - nem következett volna be, bár az elkövetési magatartás az ilyen következmény elérésére objektíve alkalmas volt. A fenyegetés alkalmazása tehát a bűncselekmény véghezvitelének a megkezdését jelentette, ezért a

tényállásban leírt magatartás a cselekményt kísérleti stádiumba juttatta. Erre figyelemmel pedig a jelentős érdeksérelem (visszalépés) mint tényállási elem hiánya - amennyiben az megállapítható lenne - sem nyújtana alapot a II. rendű terhelt felmentésére.

- [81] A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdése alapján a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítványban megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül, márpedig a felülvizsgálati indítvány a cselekmény törvénysértő minősítésre nem hivatkozott. Enélkül is megállapítható, hogy sem törvénysértő minősítés, sem törvénysértő joghátrány kiszabására a felülvizsgált ügyben nem került sor.

V.

- [82] A Kúria mindezekre figyelemmel - miután olyan eljárási szabálysértést sem észlelt, amelynek felülvizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése értelmében köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat II. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

VI.

- [83] A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti [Be. 421. § (3) bekezdés].

Budapest, 2017. május 2.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelél:
TóthLné
bírószági tisztviselő